

IV. ERANSKINA

LAN-OSASUNeko ERIZAINA

I.– GAI-ZERREDA OROKORRA

1.– Lan-arriskuen Prebentziorako Legea. 31/1995 Legea, azaroaren 8koa, Laneko arriskuen prebentzioari buruzkoa.

2.– Prebentzio-zerbitzuen araudia.

3.– Laneko arriskuen prebentzioari lotutako agenteak, nazionalak (INSSBT, Laneko Ikuskaritza, Laneko Segurtasun eta Osasunaren Batzorde Nazionala) eta nazioartekoak (Laneko Segurtasun eta Osasunaren Agentzia Europarra, LANE).

4.– Osalan-Laneko Segurtasun eta Osasunerako Euskal Erakundea. Lan-osasuna Sanitatearen Lege Orokorrean.

5.– Lan-istripua. Kontzeptuak eta definizio legala. Lan-istripuak jakinarazi, erregistratu eta iker-tzea. Arrazoen azterketa. Prebentzioa. Laneko istripuen eta gaixotasun profesionalen mutuak.

6.– Lan-istripu biologikoa. Ingurune sanitarioan odol bidez transmititzen diren birusen infekzioen prebentzioa. Gai biologikoen nahi gabeko esposizioen aurrean nola erantzun. Jarduera-protokoloak.

7.– Gaixotasun profesionalak. Kontzeptua eta definizioa. Sailkapena. Eragile fisikoek, kimikoek eta biologikoek eragindako gaixotasunak.

8.– Profesionalki eraginpean dauden langileen osasunaren zaintza. Langile sanitarioen osasunaren zaintza espezifikoa.

9.– Zainketa sanitario espezifikoko protokoloak: zarata, zamak eskuz manipulatzeko, datuak bistartzeko pantailak, behartutako jarrerak, mugimendu errepikakorrek, amiantoa, erradiazio ionizatzaileak, laneko asma, inhalatzen diren gai anestesikoak.

10.– Osasun-azterketa lan-esparruan. Lanerako gaitasuna. Lanpostuko eskakizun psikofisikoak. Lanpostuaren zentzuzko egokitzapena.

11.– Historia kliniko-profesionala. Edukiak. Osasun-dokumentuak zaindu eta gordetzea. Osasunaren zaintzaren datuen konfidentzialtasuna.

12.– Psikosoziologia. Arrisku psikosozialeko faktoreen kontzeptua eta definizioa. Osasunaren gaineko eragin nagusiak. Osasunaren zaintzarako estrategiak. Erlazionatutako test psikometrikoak.

13.– Laneko jazarpena, langile errearen sindromea («burn out»).

14.– Txandakako lana. Erritmo biologikoak.

15.– Ergonomia: helburuak eta funtzioak. Lan-zama fisikoa.

16.– Higiene industrialak. Ingurune sanitarioko gai kimiko kutsatzaile nagusiak. Gai kantzerigenoak, mutagenoak eta teratogenoak. Medikamentu arriskutsuak. Ingurumen-kontrolerako teknikak.

17.– Laneko segurtasuna. Oinarritzko kontzeptuak. Prebentzioko jarduna, etapak eta helburuak. Lantokiak. Arriskuak eta prebentzio-neurriak. Segurtasun-seinaleztapena.

18.– Emergentsia-planak eta norbere burua babestekoak.

- 19.– Arrisku biologikoak. Definizioa eta sailkapena. Gai biologikoak arrisku psikosozialerako faktore gisa langile sanitarioen artean. Zaintza- eta prebentzio-estrategiak. Arreta-neurri estandarrak.
- 20.– M. Tuberkulosiarekiko esposizio-arriskuaren prebentzioa. Eraginpean dauden langileen osasunaren zaintza.
- 21.– Immunizazioa lan-esparruan. Printzipio orokorrak. Txertaketa-estrategia eta -programak. Laneko txertaketak ingurune sanitarioan.
- 22.– Ingurune sanitarioan erradiazio ionizatzaileen eraginpean izatea. Erizaintza-jarduera esposiziopeko langileen osasunaren zaintzan eta prebentzioan.
- 23.– Datuak bistartzeko pantailekin lan egitea. Erizaintza-jarduera esposiziopeko langileen osasunaren zaintzan eta prebentzioan.
- 24.– Ingurune sanitarioko dermatosi profesional nagusiak. Erizaintza-jarduera esposiziopeko langileen osasunaren zaintzan eta prebentzioan.
- 25.– Bestelako arrisku-faktoreak eremu sanitarioan: ingurumeneko faktoreak (zarata, temperatura, hezetasuna, argiztapena), erradiazio ez-ionizatzaileak. Ingurune-neurketak. Ingurumen-kontrolerako teknikak.
- 26.– Alkoholismoa eta bestelako toxikomaniak eremu sanitarioan. Erizaintzaren parte-hartzea prebentzio-programetan.
- 27.– Arriskuen ebaluazioa eta planifikazio prebentiboa. Lan-baldintzak analizatzeko metodoak. Identifikazioa eta ekiteko estrategia. Lan-arriskuen prebentzio-plana.
- 28.– Epidemiologiako printzipioak. Zaintza epidemiologikoa ingurune sanitarioan.
- 29.– Azterketa epidemiologiko motak. Behaketa-azterketak: deskribatzaileak, kohorteenak eta kasuenak eta kontrolak.
- 30.– Estatistika deskribatzailea. Zentralizazio-, posizio-, sakabanatze- eta forma-neurriak. Ikerketa-lan baten diseinu egokia: helburua eta hipotesia, plangintza, kostuak, etika eta legezketasuna. Laginaren neurria eta baliozkotasuna. Laginketa-teknikak. Errore-motak.
- 31.– Lan-arriskuen arloko prestakuntza eta informazioa.
- 32.– Norbera babesteko ekipamendua eta babes kolektibokoa.
- 33.– Amatasunaren babesa. Araudi aplikagarria. Haurdunaldiko eta edoskitzaro naturaleko arrisku-egoerak. Egokitzaia, lanpostu-aldaketa.
- 34.– Bereziki kalteberak diren langileen babesa.
- 35.– Emergentzietan eta ebakuazioetan jardutea. Lehen sorospenak. BBB.
- 36.– Osasunerako eta segurtasunerako heziketa, lan-osasunaren arloan. Osasunerako heziketako teknika didaktikoak. Lan-osasunaren arloko aplikazioa. Lan-osasunaren inguruko prestakuntza-planak. Programak eta inaktuaren ebaluazioa. Osasunaren sustapena.
- 37.– Lan-arriskuen prebentzioa kudeatzeko sistemak enpresa sanitarioan. Prebentzioaren planifikazioa eta plana. Lan-arriskuen prebentzioaren integrazioa.
- 38.– Prebentzioaren kudeaketarako ziurtapen-sistemak. ISO 45.001:2018. Lan-arriskuen prebentzio-sistemen auditoretzak.

39.– Lan-arriskuen prebentzio-zerbitzuak. Modalitateak. Prebentzio-zerbitzuen eginkizun eta jardura sanitarioak.

40.– Hondakin sanitarioen kudeaketa. Euskal Autonomia Erkidegoko legeria.

II.– GAI-ZERREDA KOMUNA

1.– Lanbide Sanitarioen Antolamendua: lanbide sanitarioen jarduna.

2.– Osasun Sistema Nazionalaren kohesioko eta kalitateko xedapen orokorrak. Prestazioak.

3.– Osasun-zerbitzuetako estatutupeko langileen esparru-estatutuaren arau orokorrak. Eskubi-deak eta betebeharrak. Ordainsariak. Lanaldia, baimenak, lizentziak. Bateriaezintasunak.

4.– Euskadiko Antolamendu Sanitarioaren Legearen xedapen orokorrak. Euskadiko osasun-sistema: antolamendua eta herritarren eskubideak eta betebeharrak. Kontratu-programa. Osakidetza-Euskal osasun zerbitzua Ente Publikoaren konfigurazioa. Zuzendaritza-antolakuntza. Gestio-araubidea.

5.– Osakidetza Ente Publikoaren definizioa. Xedeak. Zuzendaritza-antolakuntza: zerrendatzea. Zuzendaritza Nagusia: eraketa. Zerbitzu-erakundeak: lege-aitorpena.

6.– Pertsonen eskubideak eta betebeharrak Euskadiko osasun-sisteman.

7.– Pazientearen autonomiaren gaineko printzipio orokorrak, eta eskubideak eta betebeharrak informazio eta dokumentazio klinikoko gaitan. Informazio sanitarioarako eskubidea. Intimitaterako eskubidea. Pazientearen autonomiaren errespetua. Historia klinikoa. Alta-txostena eta bestelako dokumentazio klinikoa.

8.– Eusko Legebiltzarraren 7/2002 Legea, abenduaren 12koa, osasun arloko Aurretiazko Boron-dateena.

9.– 3/2018 Lege Organikoa, abenduaren 5koa, Datu Pertsonalak Babestekoa eta Eskubide Digitalak Bermatzekoa. Xedapen orokorrak: legearen xedea eta hildako pertsonen datuak. Datuak babestearen printzipioak. Pertsonen eskubideak.

10.– Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Legearen xedea. Printzipio orokorrak. Jazar-pen sexista.

11.– Marko Estrategikoa. Osasun Saila. 2021-2024.

12.– Osasun Plana. Euskadiko Osasun Politikak 2013-2020.

13.– Pazientearen Segurtasun Estrategia Osakidetzan 20 20.

14.– Arreta Soziosanitarioko Lehentasun Estrategikoak 2017-2020.

15.– Osakidetzan euskararen erabilera normalizatzeko jardun-eremuak eta neurriak: Osakide-tzan euskararen erabilera normalizatzeko 2. Planeko (2013-2019) Irudia eta Komunikazioa eta Kanpo-harremanak.

GAI-ZERREDA OROKORRAREN BIBLIOGRAFIA

1.– Osakidetzako Laneko Arriskuen Prebentzioa Kudeatzeko Sistema: Eskuliburua. Prozedurak eta protokoloak. Karpeta gorria. Informazio-eskuliburua.

- 2.– Gai-zerrendarekin lotura duten gida teknikoak, Lan eta Gizarte Gaien Ministerioak –Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo (antes INSHT)– argitaratutakoak.
- 3.– Zainketa Sanitario Espezifikoko protokoloak, gai-zerrendarekin zerikusia dutenak. Osasun Sistema Nazionalaren Lurralde-arteko Batzordearen Osasun Publikoko Batzarraren Lan-osasuneko Lantaldea.
- 4.– Condiciones de trabajo en centros sanitarios. A. Hernández y otros. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo. 2001.
- 5.– Salud laboral: conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales. Ruiz-Frutos C, García AM, Delclòs J, Benavides FG. 3. edizioa, 2007. Ed. Masson.
- 6.– Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren Testu Bateginaren 156. eta 157. artikulua.
- 7.– Guía de Bioseguridad para profesionales sanitarios. Osasun Sistema Nazionalaren Lurralde-arteko Batzordearen Osasun Publikoko Batzarra. Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministerioa. 2015.
- 8.– EAEko tuberkulosi programa. Osasun Saila. 2012. urtea (2013an eguneratua).
- 9.– Txertaketen Eskuliburua. Eusko Jaurlaritza. 2020.
- 10.– Vacunación en trabajadores sanitarios. Osasun, Gizarte Zerbitzu eta Berdintasun Ministerioa. 2017ko apirila.
- 11.– Guía de valoración del riesgo laboral en el embarazo y lactancia en trabajadoras del ámbito sanitario. Zientzia eta Berrikuntza Ministerioa. Instituto de Salud Carlos III. 1.0. bertsioa. 2008ko ekaina.
- 12.– Laneko zaintza epidemiologikoa. Prebentzio zerbitzuek zaintza kolektiboa ezartzeko gidaliburua. 2015. Osalan.
- 13.– Introducción a la epidemiología ocupacional. Hernberg S. Ediciones Díaz Santos 1995.
- 14.– Psicología del trabajo. Nogareda C y otros. INSHT. 2006.
- 15.– Guía de actuaciones de la Inspección de Trabajo y Seguridad Social sobre riesgos psicosociales. Enplegu eta Gizarte Segurantza Ministerioa. 2012.
- 16.– Guía de criterios de protección radiológica ocupacional para trabajadores expuestos en instalaciones radiactivas en el sector sanitario. Babes Erradiologikoko Espainiako Elkarte. SEPR. 2012.
- 17.– Ergonomía y psicología. González Maestre D. FC Editorial, 2007.
- 18.– Manual de higiene industrial. Fundación Mapfre. Editorial Mapfre, S.A. España. 1991.
- 19.– Técnicas de prevención de riesgos laborales: seguridad e higiene en el trabajo (10. ed.) José María Cortés Díaz, 2012.
- 20.– ISO 14001 Nazioarteko Araua. ISO 45001: 2018. Lanean segurtasuna eta osasuna kudeatzeko sistemak.
- 21.– Osasun okupazionalen profesionalentzako nazioarteko kode etikoa. Osasun Okupazionalaren Nazioarteko Batzordea (ICOH). 2012an eguneratua.

22.– Documento técnico 87.1:16. Medikamentu arriskutsuak. INHST. Enplegu eta Gizarte Segurantzaren Ministerioa.

23.– Isolamenduen protokoloa. Erakunde Sanitario Integratuetan Infekzioak Transmititzea Prebenitzeko gomendioak.

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/vigilancia_protocolos/eu_def/adjuntos/Protocolo-de-Aislamiento-Eus.pdf

GAI-ZERRENDA OROKORREKO BIBLIOGRAFIA

1.– 31/1995 Legea, azaroaren 8koa, laneko arriskuen prebentzioari buruzkoa eta gero egin zaizkion aldaketak; 54/2003 Legea, abenduaren 12koa, lan-arriskuen prebentzio-legearen arauketa-esparrua aldatzen duena. (298. BOEa, 2003ko abenduaren 13koa).

2.– 39/1997 Errege Dekretua, urtarrilaren 17koa, Prebentzio-zerbitzuen Araudia onartzen duena; 604/2006 Errege Dekretua, 39/1997 Errege Dekretua aldatzen duena, eta arlo honetan geroago egin diren aldaketak.

3.– 843/2011 Errege Dekretua, ekainaren 17koa, osasun-jarduera eta prebentzio-zerbitzuak garatzeko baliabideen antolamenduari buruzko oinarritzko irizpideak ezartzen dituenak.

4.– 306/1999 Dekretua, uztailaren 27koa, prebentzio-zerbitzuek Euskal Autonomia Erkidegoan burutzen dituzten jarduera sanitarioak arautzen dituenak; eta 31/2006 Dekretua, otsailaren 21ekoa, zentro, zerbitzu eta establezimendu sanitarioak baimentzeari buruzkoa.

5.– 7/1993 Legea, abenduaren 21ekoa, Osalan-Laneko Segurtasun eta Osasunerako Euskal Erakundea sortzeko dena, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

6.– 191/2002 Dekretua, uztailaren 30ekoa, Osalan - Laneko Segurtasun eta Osasunerako Euskal Erakundearen egitura eta jarduerarako araudia onartzeko dena.

7.– Osakidetza-Euskal osasun zerbitzuko langileria lan-baldintzak arautzen dituen Akordioa (2007, 2008 eta 2009).

8.– 14/1986 Lege Orokorra, apirilaren 25ekoa, Osasun arlokoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak (33/2011 Lege Orokorra, urriaren 4koa, Osasun Publikoari buruzkoa).

9.– 1/1994 Legegintzako Errege Dekretua, ekainaren 20koa, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bategina onartzen duena, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

8/2015 Legegintzako Errege Dekretua, urriaren 30ekoa, Gizarte Segurantzaren Lege Orokorren testu bategina onartzen duena.

10.– 485/1997 Errege Dekretua, apirilaren 14koa, Laneko osasunaren eta segurtasun-seinaleztapenaren arloko gutxieneko xedapenei buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

11.– 486/1997 Errege Dekretua, apirilaren 14koa, Laneko osasunaren eta segurtasunaren arloko gutxieneko xedapenei buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

12.– 486/1997 Errege Dekretua, apirilaren 14koa, zama eskuz kargatzeagatik arriskuan izan daitezkeen langileen osasunaren eta segurtasunaren (batez ere, bizkarrean eta gerrialdean) arloko gutxieneko xedapenei buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

13.– 488/1997 Errege Dekretua, apirilaren 14koa, datuak bistaratzeko pantailak dituzten ekipoen lan egitearen inguruko segurtasun eta osasuneko gutxieneko xedapenei buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

14.– 664/1997 Errege Dekretua, maiatzaren 12koa, lanean langileen osasuna eta segurtasuna agente biologikoek berekin dakartzaten arriskuetatik babesteari buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak; 1124/2000 Errege Dekretua, ekainaren 16koa, 664/1997 Errege Dekretua partzialki aldatzen duena (2000ko ekainaren 17ko BOE).

TES/1180/2020 Agindua, abenduaren 4koa, Lanean dauden bitartean langileak agente biologikoen esposizioarekin lotutako arriskuen aurka babesteari buruzko maiatzaren 12ko 664/1997 Errege Dekretua aurrerapen teknikoaren arabera egokitzen duena.

15.– 665/1997 Errege Dekretua, maiatzaren 12koa, Lanean dauden bitartean langileak agente kantzerigenoen esposizioarekin lotutako arriskuen aurka babesteari buruzkoa eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

1154/2020 Errege Dekretua, abenduaren 22koa, Lanean dauden bitartean langileak agente kantzerigenoen esposizioarekin lotutako arriskuen aurka babesteari buruzko maiatzaren 12ko 665/1997 Errege Dekretua aldatzen duena.

16.– 773/1997 Errege Dekretua, maiatzaren 30ekoa, langileek norbera babesteko ekipamendua erabiltzeari buruzko laneko osasunaren eta segurtasunaren arloko gutxieneko xedapenei buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

17.– 1215/1997 Errege Dekretua, uztailaren 18koa, langileek laneko ekipamenduak erabiltzearen inguruko segurtasun eta osasuneko gutxieneko xedapenei buruzkoa.

18.– 374/2001 Errege Dekretua, apirilaren 6koa, Lanean dauden bitartean langileen osasuna eta segurtasuna gai kimikoekin erlazionatutako arriskuen kontra babesteari buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

19.– 598/2015 Errege Dekretua, uztailaren 3koa (BOE 159. zk, 2015eko uztailaren 4koa), honakoak aldatzen dituena:

- 39/1997 Errege Dekretua, urtarrilaren 17koa, Prebentzio-zerbitzuen Araudia onartzen duena, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

- 485/1997 Errege Dekretua, apirilaren 14koa, Laneko osasunaren eta segurtasun-seinaleztatpenaren arloko gutxieneko xedapenei buruzkoa.

- 665/1997 Errege Dekretua, maiatzaren 12koa, Lanean dauden bitartean langileak agente kantzerigenoen esposizioarekin lotutako arriskuen aurka babesteari buruzkoa eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

- 374/2001 Errege Dekretua, apirilaren 6koa, Lanean dauden bitartean langileen osasuna eta segurtasuna gai kimikoekin erlazionatutako arriskuen kontra babesteari buruzkoa.

20.– 783/2001 Errege Dekretua, uztailaren 2koa, erradiazio ionizatzaileen kontrako babes sanitarioaren araudia onartzen duena, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

21.– 815/2001 Errege Dekretua, uztailaren 13koa, medikuntzan elementu arriskutsuen eraginpean egon litezkeen pertsonen babes erradiologikorako erradiazio ionizatzaileak erabiltzeko justifikazioari buruzkoa.

22.– 286/2006 Errege Dekretua, martxoaren 10ekoa, lanean langileen osasuna eta segurtasuna zaratak dakartzan arriskuetatik babesteari buruzkoa, eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

23.– 1299/2006 Errege Dekretua, azaroaren 10ekoa, Gizarte Segurantzaren sistemako gaitasun profesionalen koadroa onartu eta horien jakinarazpen eta erregistroa egiteko irizpideak ezartzen dituena (2006ko abenduaren 19ko BOE), eta gero arlo honetan egin diren aldaketak.

24.– 298/2009 Errege Dekretua, martxoaren 6koa, 39/1997 Errege Dekretua aldatzen duena, haurdun dauden langileen segurtasuna eta osasuna hobetzea sustatzeko neurrien aplikazioaren harira.

25.– 625/2014 Errege Dekretua, uztailaren 18koa, aldi baterako ezintasun-prozesuen kudeaketaren eta kontrolaren alderdi batzuk arautzen dituena lehenengo hirurehun eta hirurogeita bost egunen barruan. (BOE 176. zk., 2014ko uztailaren 21ekoa)

26.– 171/2004 Errege Dekretua, urtarrilaren 30ekoa, Laneko Arriskuen Prebentzioari buruzko Legearen 24. artikulua garatzen duena, enpresa-jardueren koordinazioari dagokionez.

27.– Gizarte Segurantzaren Lege Orokorraren Testu Bateginaren 156. eta 157. artikulua.

28.– 21/2015 Dekretua, martxoaren 3koa, Euskal Autonomia Erkidegoko hondakin sanitarioen kudeaketari buruzkoa.

29.– 396/2006 Errege Dekretua, martxoaren 31koa, Amiantoaren eraginpean egoteko arriskua duten lanei aplika dakizkiekeen segurtasun eta osasuneko gutxieneko xedapenak.

GAI-ZERRENDA KOMUNAREN BIBLIOGRAFIA

1.– 44/2003 Legea, azaroaren 21ekoa, Lanbide Sanitarioen Antolamenduari buruzkoa (4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. eta 11. artikulua).

2.– 16/2003 Legea, maiatzaren 28koa, Osasun Sistema Nazionalaren kohesio eta kalitateari buruzkoa (1-29. artikulua).

3.– 55/2003 Legea, abenduaren 16koa, osasun-zerbitzuetako pertsonal estatutarioaren Estatutu Markoarena (1., 2., 3., 4., 17., 18., 19., 42.– 61., 76. eta 77. artikulua).

4.– 8/1997 Legea, ekainaren 26koa, Euskadiko Antolamendu Sanitarioari buruzkoa (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 19., 20., 21., 22. eta 23. artikulua).

5.– 255/1997 Dekretua, azaroaren 11koa, Osakidetza Ente Publikoaren Estatutu Sozialak ezarzen dituena (1., 3., 6., 9. eta 13. artikulua).

6.– 147/2015 Dekretua, uztailaren 21ekoa, Euskadiko osasun-sisteman pertsonen Eskubideei eta Betebeharrei buruzko Adierazpena onartzen duena (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20. eta 21. artikulua).

7.– 41/2002 Oinarrizko Legea, azaroaren 14koa, pazientearen autonomiari eta informazio eta dokumentazio klinikoaren arloko eskubide eta betebeharrei dagokiena (1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22. eta 23. artikulua).

8.– Eusko Legebiltzarraren 7/2002 Legea, abenduaren 12koa, osasun arloko aurretiazko borondatea (1., 2., 3., 4., 5., 6. eta 7. artikulua).

9.– 3/2018 Lege Organikoa, abenduaren 5ekoa, Datu Pertsonalak Babestekoa eta Eskubide Digitalak Bermatzekoa (4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17. eta 18. artikulua).

10.– 4/2005 Legea, otsailaren 18koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoa (1., 3. eta 43. artikulua).

11.– Marko Estrategikoa. Osasun Saila. 2021-2024.

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/marco_estrategico_2021_2024/eu_def/adjuntos/Marco-Estrategikoa-Osasun-Saila-2021-2024.pdf

12.– Osasun Plana. Euskadiko Osasun Politikak 2013-2020.

<https://www.euskadi.eus/libro/euskadiko-osasun-politikak-2013-2020-politicas-de-salud-para-euskadi-2013-2020/web01-a2ingkli/eu/>

13.– Pazientearen Segurtasun Estrategia Osakidetzan 20 20.

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/cinfo_estrategia_seg_paciente/eu_def/adjuntos/ESTRATEGIA2020_eu.pdf

14.– Arreta Soziosanitarioko Lehentasun Estrategikoak 2017-2020.

https://www.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_departamento/eu_def/adjuntos/stp/lehentasun-estrategiko-sanitarioak-2017-2020.pdf

15.– Osakidetzan Euskararen erabilera normalizatzeko II. Plana 2013-2019.

https://www.osakidetza.euskadi.eus/contenidos/informacion/publicaciones_euskera/eu_osk/adjuntos/euskararenPlanaEu.pdf